

Rekonstruksjon av den gyldne messehagelen fra Røldal

Universitetsmuseum i Bergen har, som en del av Kirkeutstillingen, stilt ut Røldal-messehagelen i nesten 20 år. Messehagelen er en av de best bevarte tekstilene fra Norsk Middelalder. Det er viktig for museet at denne verdifulle gjenstanden blir bevart, samtidig er det en del av museets vesen å tilgjengeliggjøre materiale av denne typen for et bredt publikum. Disse to hensynene har dessverre kommet i konflikt med hverandre. Langtidsbevaring krever ikke bare et optimalt klimaforhold. Også belysningen spiller en vesentlig rolle i bevaring av organisk materiale og fargestoffer. Lyseksposering forårsaker degradasjonsprosesser med alvorlige konsekvenser, derfor er det viktig å stille ut lyssensible gjenstander over en begrenset periode. Museet vil derfor fjerne messehagel fra utstillingen sin.

Det ideelle ville være å erstatte gjenstanden med en kopi, slik at den verdifulle originalen kan være beskyttet samtidig som publikum vil ha tilgang til dette sjeldne stykket norsk historie. Museet har dessverre ikke mulighet til å finansiere et prosjekt av dette omfanget, men vil selvsagt kunne bidra med faglig ekspertise, spredning og deler av det tekniske arbeidet.

Undertegnede har vært i kontakt med den dyktige og svært anerkjente tekstilkunstner Åse Eriksen, hvis faglige kunnskap om historiske vevteknikker vil være helt uunnværlig i et prosjekt av denne typen. Museet ønsker å vie en monter til dette prosjektet, slik at prosessen kan dokumenteres samt være tilgjengelig for publikum. Dette vil kunne sette fokus ikke bare på problemstillinger knyttet til reproduksjon av gamle tekstiler, men også gi innblikk i noen av de utfordringene et moderne museum har i forhold til formidling og bevaring. En slik tilnærming vil være i harmoni med dagens diskurs innen museologi.

Kopien vil kunne håndteres av publikum, men vil også kunne brukes i gudstjenester. Et plagg av denne typen er laget for et spesifikt kirkerom. Dette vil gjøre det mulig for oss å kunne dokumentere hvordan dette plagget fungerte i sin samtid. En filmatisering av denne gudstjenesten vil kunne inkorporeres i Kirkeutstillingen sammen med en film om produksjonen av kopien.

Museet ønsker å ta kontakt med Røldal Stavkirke for å planlegge et nærmere samarbeid. Røldal hadde en viktig stilling som et pilegrimsmål i middelalderens Norge. Røldal og Odda kommune har de siste årene økt fokus på kirken og dens historie betydning i pikegrimsammenheng. Vi antar derfor at kommunen vil være interesserte i et slikt samarbeid. Som en del av prosjektet ønsker vi også å arrangere en workshop viet til spørsmål knyttet til middelaldertekstiler og bevaring, muligheten for å kopiere dem, samt også deres liturgiske bruk.

Hana Lukešová
Tekstilkonservator

Justin Ernest Alexander Kroesen
Førsteamanuensis

Bergen, 29.mars 2016